

گنجینه سوال رایگان

+ پاسخ تشریحی

یاوران دانش

راه های ارتباطی با ما:

www.Dyavari.com

۰۲۱-۷۶۷۰۳۸۵۸

۰۹۱۲-۳۴ ۹۴ ۱۳۴

- ۱- در همه ابیات هر سه آرایه «لف و نشر، تشبیه و جناس» یافت می‌شود؛ به جز:
 - (۱) گل از من رنگ و بلبل داشت آهنگ از نوای من / نماند از حسن و عشق آثار تا من از چمن رفتم
 - (۲) آه سحر و اشک شبم شاهد حال است / کز عشق رخ و زلف تو در آتش و آبم
 - (۳) بحر و کان در نظرش چشم تر است و لب خشک / حسن او را به چه سرمایه خریدار شویم
 - (۴) شب گدازانم به محفل صبحدم نالان به گلشن / یعنی از عشقت گهی پروانه گاهی عندلیم
 - ۲- در کدام بیت همهٔ اختیارات زبانی به کار رفته است؟
 - (۱) بگو که پرده‌سرا ساز را به ساز در آرد / مگر ترانه‌ای از قول آن نگار بگوید
 - (۲) مشنو که شبی تا سحر از آتش سودا / منزلگه من خاک سر کوی تو نبود
 - (۳) ای آفتاب روشن و ای سایهٔ همای / ما را نگاهی از تو تمام است اگر کنی
 - (۴) سال‌ها کردیم قطع وادی عشقش ولیک / تا نپنداری که این ره را کرانی یافتیم
 - ۳- در کدام بیت شاعر «استعاره» را با «متناقض‌نما (پارادوکس)» همراه کرده است؟
 - (۱) یا رب به که شاید گفت این نکته که در عالم / رخساره به کس ننمود آن شاهد هر جایی
 - (۲) با خردمندی و خوبی پارسا و نیک‌خوست / صورتی هرگز ندیدم کاین همه معنی در اوست
 - (۳) ای زلف تو برهم زن فرزانی ما / وین سلسله سرمایهٔ دیوانگی ما
 - (۴) ترسم که صرفه‌ای نبرد روز بازخواست / نان حلال شیخ ز آب حرام ما
 - ۴- آرایه‌های مقابل همهٔ ابیات «کاملاً» درست است، بجز:
 - (۱) از جعد سربلند تو یک قوم دستگیر / وز عنبری کمند تو یک جمع پای بست (استعاره مکنیه، ایهام)
 - (۲) منعم ز سیر صورت زیبای او مکن / از حالت گرسنه خبر نیست سیر را (تمثیل، متناقض‌نما)
 - (۳) در عین خشم اهل هوس را به خون کشید / کامی که خواستیم روا کرد چشم دوست (تشخیص، ایهام تناسب)
 - (۴) خنده زد لعل تو بر گریهٔ شورانگیزم / طعنه زد جزع تو بر نالهٔ بی‌تأثیرم (استعاره، موازنه)
 - ۵- کدام بیت دارای وزن دو لختی (دوری) است و می‌توان آن را به دو صورت دسته بندی هجایی کرد؟
 - (۱) ای آفتاب روشن و ای سایه همای / ما را نگاهی از تو تمام است اگر کنی
 - (۲) دیوانهٔ عشقت را جایی نظر افتاده است / کانجا نتواند رفت اندیشه دانایی
 - (۳) عادت بخت من نبود آن‌که تو یادم آوری / نقد چنین کم اوفتد خاصه به دست مفلسی
 - (۴) کشته معشوق را درد نباشد که خلق / زنده به جانند و ما زنده به تأثیر او
- «بانک سوال موسسه یاوران دانش»
- ۶- نام وزن عروضی کدام مصراع در مقابل آن غلط آمده است؟
 - (۱) روی تو از دل برد منزلت و قدر ناز (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن)
 - (۲) جان مرا هست کنی مست چو بر من گذری (مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن)
 - (۳) ز داغ حسن دگر لاله‌زار پیدا کرد (مفاعلن فعلا تن مفاعلن فع لن)
 - (۴) ماندم به چمن شب شد و مهتاب برآمد (مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن)

۷- آرایه‌های بیت زیر، کدام است؟

«مهی که راز من از پرده آشکارا کرد / هنوز صورت او زیر پرده پنهان است»

- (۱) استعاره - ایهام - کنایه - تضاد
(۲) کنایه - ایهام تناسب - تکرار - متناقض‌نما
(۳) تضاد - استعاره - کنایه - واج‌آرایی
(۴) جناس هم‌سان - استعاره - پارادوکس - مجاز

۸- مفهوم کدام بیت با بیت زیر، یکسان است؟

«این که گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را / روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع»

- (۱) کاش چون شمع همه سر شود اعضای کلیم / تا سراسر به ره عشق تو بر باد رود
(۲) وصل جانان قسمت اهل هوس شد ای دریغ / گل نصیب دست گلچین است گویی نیست هست
(۳) تا گشودم دیده‌ی روشن در این ظلمت‌سرا / خرج اشک و آه شد جسم نزارم هم‌چو شمع
(۴) قسمت ما چون کمان از سهم خود خمیازه‌ای است / هر چه داریم از برای دیگران داریم ما

۹- وزن کدام مصراع در مقابل آن غلط آمده است؟

- (۱) راز همه کرد افشا ننموده رخ زیبا (مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن)
(۲) نشستم از سر زلفش ولی به روز سیاهی (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن)
(۳) امشب ای زلف سیه سخت پریشان شده‌ای (فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعولن)
(۴) دوش ز دست رقیب ساغر می خورده‌ای (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن)

۱۰- آرایه‌های روبه‌روی کدام ابیات، درست است؟

- (الف) عمری است که چون جام جگر تشنه‌ی عشقم / و ایام به من جرعه جامت نرسانید (مجاز، تشخیص)
(ب) در بزم ز رخسار دو صد شمع برافروز / وز لعل شکر بار می و نقل فرو ریز (لف و نشر، موازنه)
(ج) عشق را در پرده‌ی ناموس دیدن مشکل است / شمع را در جامه‌ی فانوس دیدن مشکل است (موازنه، تشخیص)
(د) شکوه تاج سلطانی که بیم جان در او درج است / کلاهی دلکش است اما به ترک سر نمی‌ارزد (جناس، کنایه)
(۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) ب - ج (۴) الف - د

۱۱- سراینده‌ی کدام بیت «غلط» معرفی شده است؟

- (۱) جنگ ننگ است در شریعت من / ز پی پاس دین و حفظ وطن (ادیب‌الممالک فراهانی)
(۲) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی (عارف قزوینی)
(۳) غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم / خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم (سیداشرف‌الدین گیلانی)
(۴) گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم / خاک وطن چو رفت چه خاکی به سر کنم (میرزاده‌ی عشقی)

۱۲- دو مصراع کدام بیت، با توجه به اختیارات شاعری از نظر تعداد و نظم هجاها، یکسان نیستند؟

- (۱) صبحدم مرغ چمن با گل نوحاسته گفت / ناز کم کن که در این باغ بسی چون تو شکفت
(۲) چون چشم تو دل می‌برد از گوشه‌نشینان / همراه تو بودن گنه از جانب ما نیست
(۳) نه من سبوکش این دیر رند سوزم و بس / بسا سرا که در این کارخانه سنگ و سبوست
(۴) ز درد عشق تو دوشم امید صبح نبود / اسیر عشق چه تاب شب دراز آرد؟

- ۱۳- در بیت زیر همه‌ی موارد از دیدگاه «عروض و قافیه» درست است؛ به جز:
- «نفسم گرفته زین شب در این حصار بشکن / در این حصار جادویی روزگار بشکن»
- (۱) قافیه‌ی بیت براساس قاعده‌ی «۲» آمده است.
 - (۲) وزن بیت «فعلاتُ فاعلاتن فعلاتُ فاعلاتن» است.
 - (۳) طبق اختیارات شاعری در بیت دو بار «همزه» حذف شده است.
 - (۴) در بیت اختیار شاعری (کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند) یافت می‌شود.

- ۱۴- حذف همزه در کدام بیت بیش‌تر صورت گرفته است؟
- (۱) عاقبت سیلابم از سر بگذرد چون دم به دم / راه می‌گیرم بر آب چشم و دیگر می‌چکد
 - (۲) ستیزآوری کار اهریمن است / ستیزه به پرخاش آبستن است
 - (۳) دامن گردون پر از خون جگر بینم به صبح / بس که در مهر تو اشک از چشم اختر می‌چکد
 - (۴) گویا عزم ندارد که شود روز امشب / یا درآید ز در آن شمع شبافروز امشب

- ۱۵- آرایه‌های «جناس تام، لف و نشر، تشبیه، ایهام تناسب» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟
- (الف) ور لحظه‌ای به کوی تو ناگاه بگذرم / عیم مکن که روضه‌ی رضوانم آرزوست
(ب) وز روی آن‌که رونق خوبان ز روی توست / دائم نظاره‌ی رخ خوبانم آرزوست
(ج) ایمان و کفر همه رخسار و زلف توست / در بند کفر مانده و ایمانم آرزوست
(د) بر بوی آن‌که بوی تو دارد نسیم گل / پیوسته بوی باغ و گلستانم آرزوست
- (۱) ب، د، الف، ج (۲) ب، ج، الف، د (۳) د، ج، ب، الف (۴) د، ب، ج، الف

- ۱۶- با توجه به سبک عصر بیداری همه‌ی موارد درست است؛ به جز:
- (۱) شعر در این دوره عمومیت یافت و به عنوان زبان برنده‌ی نهضت در اختیار روزنامه‌ها قرار گرفت.
 - (۲) به علت تسلط کافی شاعران بر ادبیات کهن، توجه زیادی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در این عصر شده است.
 - (۳) شاعران گاه با تأثیرپذیری از اوضاع اجتماعی، نوآوری‌هایی در عرصه‌ی تخیل پدید آورند. مانند پاره‌ای از اشعار میرزاده‌ی عشقی.
 - (۴) شاعرانی که به زبان مردم کوچه و بازار شعر می‌گفتند به قالب‌هایی مانند مستزاد، چهارپاره، ترانه و تصنیف رغبت بیش‌تری داشتند.

- ۱۷- در بیت زیر، همه‌ی اختیارات شاعری یافت می‌شود؛ به جز:
- «قوت بازوی پرهیز به خوبان مفروش / که در این خیل حصاری به سواری گیرند»
- (۱) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، قلب
 - (۲) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند، ابدال
 - (۳) آودن فاعلاتن به جای فعلاتن، حذف همزه
 - (۴) بلند بودن هجای پایان مصراع، بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

«بانک سوال موسسه یاوران دانش»

۱۸- در همه‌ی ابیات حذف «همزه» به چشم می‌خورد؛ به جز:

- (۱) برون خرام و ببر گوی خوبی از همه کس / سزای حور بده رونق پری بشکن
- (۲) چو عندلیب فصاحت فرو شد ای حافظ / تو قدر او به سخن گفتن دری بشکن
- (۳) چو عطرسای شود زلف سنبل از دم باد / تو قیمتش به سر زلف عنبری بشکن
- (۴) به زلف گوی که آیین دلبری بگذار / به غمزه گوی که قلب ستمگری بشکن

۱۹- همه‌ی موارد از شاخص‌ترین درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری است؛ به جز:

- (۱) توجه به مردم، آزادی
- (۲) تعلیم و تربیت جدید، قانون
- (۳) دانش‌ها و فنون جدید، وطن
- (۴) معنی‌گریزی و ابهام در شعر، مدح و هجو

۲۰- مفهوم بیت زیر با کدام بیت، تناسب دارد؟

- «آن گرد شتابنده که در دامن صحراست / گوید چه نشینی که سواران همه رفتند»
- (۱) دل ای سلیم در این کاروان سرای مبد / که خانه ساختن آیین کاروانی نیست
 - (۲) ای که خواب‌آلوده واپس مانده ای از کاروان / جهد کن تا بازیابی هم‌رهان خویش را
 - (۳) باز پس ماند ز همراهیت گر آصف بود / کاروانی کی رسد هرگز به گرد لشگری
 - (۴) ای خفته همه عمر شده خیره و مدهوش / وز عمر جهان بهره‌ی خود کرده فراموش

۲۱- کدام بیت، «فاقد» مفهوم بیت زیر است؟

- «پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی / گوش کشیده است از آن گوش به من نمی‌کند»
- (۱) گوش اگر گوش تو و نامه اگر ناله‌ی ماست / آنچه البته به جایی نرسد فریاد من
 - (۲) دی گله ای ز طره‌اش کردم و از سر فسوس / گفت که این سیاه کج گوش به من نمی‌کند
 - (۳) هر گل نو ز گلرخی یاد همی کند ولی / گوش سخن شنو کجا دیده‌ی اعتبار کو
 - (۴) قصه‌ی حسنت شبی می‌گفت از هر در کمال / مه فرود آمد به بام و گوش بر روزن نهاد

۲۲- در همه‌ی ابیات تغییر مصوت بلند به کوتاه وجود دارد؛ به جز:

- (۱) تاتار هجر کرد سیاهی و عنبری / زان مشک‌های آهوی تاتارم آرزوست
- (۲) اندر دلم ز غمزه‌ی غمّاز فتنه‌هاست / فتنه نشان جادوی بیمارم آرزوست
- (۳) ساقی و سرده‌ی ز لب یارم آرزوست / بد مستی‌ای ز نرگس خمّارم آرزوست
- (۴) تا سوی گلشن طرب آیم خراب و مست / از گلشن وصال تو یک خارم آرزوست

۲۳- ترتیب آرایه‌های «جناس، تشبیه، حسن تعلیل و پارادوکس» در کدام ابیات است؟

- (الف) ز رشک قامت او ناله خاست از دل سرو / ز شرم عارض او هاله بست بر رخ ماه
- (ب) کشتی عقل فکندیم به دریای شراب / تا ببینیم چه از آب برون می‌آید
- (ج) شادی امروز دل از غم رویش رسید / دیده‌ی امید من در ره فردای اوست
- (د) بیگانه رحمت آورد بر زحمت دل ما / کی آنقدر تطاول با آشنا توان کرد

- (۱) ب، الف، ج، د (۲) ب، د، الف، ج (۳) د، ب، الف، ج (۴) د، ب، ج، الف

۲۴- آرایه‌های مقابل همه‌ی ابیات کاملاً درست است؛ به‌جز:

- (۱) ای رقیب ار نگشایی در دل‌بند به رویم / این قدر باز نمایی که دعا گفت فلانت (ایهام تناسب، حسن تعلیل)
- (۲) نه من انگشت نمایم به هواداری رویت / که تو انگشت نمایی و خلاق نگرانت (ایهام، کنایه)
- (۳) گر تو خواهی که یکی را سخن تلخ بگویی / سخن تلخ نباشد چون برآید به دهانت (اغراق، حس‌آمیزی)
- (۴) در اندیشه بیستم قلم وهم شکستم / که تو زیباتر از آنی که کنم وصف و بیانت (لف و نشر، استعاره)

۲۵- آرایه‌های مقابل همه‌ی ابیات کاملاً درست است؛ به‌جز:

- (۱) گر تو زنی تیغ هلاکم به فرق / فرق من و خاک کف پای تو (جناس تام، تشبیه)
- (۲) از گوشه‌ی بامت سر پرواز ندارم / ای کاش که مرغ دلم از بال و پر افتد (تشبیه، مجاز)
- (۳) یعقوب چو چشمش به تو زیبا پسر افتد / اوّل نظرش یوسف مصر از نظر افتد (اغراق، کنایه)
- (۴) زان زلف و رخ شام و سحر در کفر و دین بردم به سر / زَنار بندی را نگر تسبیح‌خوانی را ببین (لف و نشر، تضاد)

۲۶- معنی چند واژه در مقابل آن «غلط» آمده است؟

- (معمور: فرمانروا) (لف: گستردن) (خلیدن: فرو رفتن) (چارق: بند کفش) (ارغنون: نوازنده) (عذار: چهره) (عماری: کجاوه)
(۱) دو	(۲) سه	(۳) چهار	(۴) پنج

۲۷- در کدام بیت، اختیار زبانی «تغییر مصوّت کوتاه به بلند و تغیر مصوّت بلند به کوتاه» صورت گرفته است؟

- (۱) داغ محبّت است و بس خانه فروز جان و دل / نیست ز روزن دگر روشنی این سرای را
- (۲) باده‌ی عقل سوز را داروی بیهشی مزّن / نیست به سرمه حاجت آن چشم جنون فزای را
- (۳) آن شکرین لبی که من ناله از او چو نی کنم / غوطه به زهر می‌دهد طوطی خوش‌نوا را
- (۴) سوخت بساط هستیم ریخت بنای طاقتم / چند پر از نفس دهم آه شکسته پای را